

Asia: VN/8566/2021

Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hanke (SOTEKO)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot loppuraportista

HUS kiittää mahdollisuudesta lausua Soteko loppuraportista.

Loppuraportti on hyvin laaja ja huolellisesti laadittu. Loppuraporttiin on kuvattu koulutusta laajasti ja hyviä tunnuslukuja on tuotu esille.

Raportissa tuodaan esille mielenterveyshäiriöt perusterveydenhuollon palveluina. HUS Psykiatria antaa erikoissairaanhoidon tasoista tutkimusta (diagnostiikka), hoitoa ja kuntoutusta laaja-alaisesti HUS ja Yta- alueelle sekä tutkimusta laaja-alaisesti kansallisesti.

Toimenpide ehdotukset jäävät raportissa hyvin yleiselle tasolle.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)

Sosionomi koulutuksen hyödynnettävyys ja siirtymän sujuvoittaminen maisteriopintoihin on keskeinen tavoite. Tulevaisuuden osaamistarpeiden ja työnjaon kehittämiseen tähtäävä työ on tärkeää. Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen parempi hyödynnettävyys työelämässä tehtäväjaon pohjalta.

Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Laadukkaat sekä monipuoliset harjoittelumahdollisuudet lisäävät alan vetovoimaa. Nämä lisäävät myös mahdollisuuksia monipuolisiin tehtäviin valmistumisen jälkeen.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtyminen sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)

Kannatamme, että koulutusten siirtyminen sujuvoitetaan niin, että yliopistot valitsevat jatkossa soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet suoraan maisteritutkintoon.

Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Tässä on huomioitava erilaiset terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt.

Teemme mielellämme yhteistyötä korkeakoulujen kanssa yhteistyön sujuvoittamiseksi.

Näkemyksenne ehdotuksista kaksoistutkintojen kehittämiseksi (ehdotukset 12-13)

Näemme ehdotukset hyvinä ja työelämän tarpeisiin vastaavina.

Koulutusten kehittäminen ja kaksoistutkintojen kehittäminen on hyvä suunta. Tarvitsemme työvoimaa ja toki samaan aikaan on mahdollistettava urakehitys ja sitä tukevat opinnot.

Mitä kaksoistutkintoja koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Työelämässä suoritettavat täydennyskoulutus kokonaisuudet voisivat jatkossa muodostaa erikoistumisopinnot. Tätä modulaarista koulutusrakennetta tuemme ja mielellämme teemme tiivistä yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa.

Kliinisesti erikoistuneet sairaanhoitajat voisivat työskennellä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon rajapinnalla, tukien peruspalveluita. Psykiatrian ja mielenterveyspalveluiden kohdalla tämän tyyppinen työnkuva olisi erityisen tarpeellinen ja mahdollistaisi erikoistuneen hoitotyön osaamisen palvelujen tarjoamisen perustasolla.

Näkemyksenne korkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa ja harjoittelua koskevista ehdotuksista (ehdotukset 14-35)

Mahdollisuus viimeisten harjoittelujaksojen palkallisuuteen olisi hyvä asia alan vetovoimalle. Tämän osalta tulee varmistaa rahoitus.

Laadukkaat ja monipuoliset harjoittelumahdollisuudet lisäävät sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa.

Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Vahva työelämän ja korkeakoulujen yhteistyö sujuvoittaa työelämään siirtymistä.

Sosiaali- ja terveysalalla tarvitaan selkeitä malleja, joissa koulutus ja urapolut kohtaavat. Urapolkumallin osalta on saatava aikaan käytäntöjä, joilla osaamisen kehittyessä myös työtehtävät muuttuvat. Sote- alan korkeakoulutuksen vetovoiman lisäämiseksi on jo opiskelijarekrytointivaiheessa tuotava esiin koulutus- ja urapolut.

Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevistä ehdotuksista (ehdotukset 36-42)

Ehdotukset ovat relevantteja ja perusteltuja. Digivisio 2030 -kehittämistyö tulee todennäköisesti tukemaan henkilöstömme mahdollisuuksia osallistua koulutuksiin. Pienet osaamiskokonaisuudet tulevat todennäköisesti olemaan hyödyllisiä henkilöstön yksilöllisten oppimispolkujen tuottamisessa.

Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

TKI-toimintaa koskevassa ehdotuksessa tulee huomioida, että tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan aiheiden suunnittelussa kuullaan työelämän konkreettisia tarpeita ja pyritään vastamaan niihin. Tulosten implementoinnin kannalta tämä on tärkeää, koska henkilökuntaa kiinnostavat sellaiset tulokset, jotka liittyvät konkreettisesti heidän arkityöhönsä. Toimintatutkimuksellista lähestymistapaa voisi mahdollisesti testata, koska samalla kun toimintatutkimuksella yhdessä henkilöstön kanssa tuotetaan uutta tietoa, sitä jo implementoidaan käytäntöön. Samalla voidaan tunnistaa henkilöstön täydennyskoulutustarpeet ja räätälöidä eri toimintaympäristöihin soveltuvia täydennyskoulutuspolkuja.

Palvelujärjestelmän tarpeiden kartoituksessa tulee huomioida palveluorganisaatioiden omat koulutukset ja ammatillista kehittymistä tukevat ohjelmat ja pyrkiä välttämään päällekkäisyyksiä. Toimeenpanossa on tärkeää muistaa myös se, että palveluorganisaatioilla on omia säännöksiä siitä, kuinka paljon ja minkälaisiin koulutuksiin henkilökunta voi osallistua työajalla. Palveluorganisaatioilla on myös erilaisia säännöksiä siitä, miten ulkoista koulutusta hankitaan. Organisaatiomme voi tukea jatkuvaa oppimista koskevia ehdotuksia esimerkiksi siten, että lähetämme asiantuntevia henkilöitä mukaan esimerkiksi yhteistyökokouksiin kertomaan työelämän tarpeista ja siitä, mihin olemassa oleva täydennyskoulutustarjonta ja TKI-toiminta ei vielä vastaa, sekä millaiset organisaatiomme reunaehdot mahdollisesti voivat ohjata valintojamme.

Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämisestä (ehdotukset 43-50)

Erikoissairaanhoidon näkökulmasta nämä uudistukset olisivat erittäin toivottavia. Ensimmäisenä vaiheena olisi osaamisvaatimuksen yhdenmukaistaminen, kliinisesti erikoistuneen sairaanhoitajan nimikkeelle. Osaamisen standardointi mahdollistaisi potilaiden hoidon kehittämisen tavalla, jossa kliinisesti erikoistuneen sairaanhoitajan työn vastuu ja autonomia palvelisivat potilaan hoitoa parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä toisi sairaanhoitajille ammatillisen urakehitysmahdollisuuden, joka suuntautuu potilaan hoitoon. Vastaavasti se tarjoaisi vastavalmistuneelle tai uudessa toimintaympäristössä aloittavalle sairaanhoitajalle selkeästi rajatun tehtävänkuvan. Tämä puolestaan vähentäisi kokemusta liian suuresta vastuusta työuran alussa, joka on yhdistetty varhaiseen alanvaihtoon. Moniammatillisen työskentelyn näkökulmasta osaamisvaatimusten yhdenmukaistaminen toisi ymmärrystä ja uusia mahdollisuuksia eri ammattiryhmien väliseen työnjakoon.

Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Kliinisesti erikoistuneet sairaanhoitajat voisivat myös työskennellä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon rajapinnalla, tukien peruspalveluita. Psykiatrian ja mielenterveyspalvelujen kohdalla tämän tyyppinen työnkuva olisi erityisen tarpeellinen ja mahdollistaisi erikoistuneen hoitotyön osaamisen palvelujen tarjoamisen perustasolla.

Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)

Palvelujärjestelmässä tulee mahdollistaa tutkimus- ja kehittämistyö osana sote- ammattilaisen työnkuvaa. Korkeakoulut ja työnantajat varmistavat, että opiskelijat pääsevät opintojen aikana kehittämään sote- alan käytäntöjä ja osallistumaan TKI- toimintaan yhdessä työntekijöiden kanssa. Myös asiakkaiden osallisuutta suunnittelutyössä tulee edistää.

Marja Renholm
HUS yhtymä